

32. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КИТАЮ

О.М. Соломка

В.А. Малінов

Національний університет харчових технологій

Економічне зростання є індикатором розвитку економіки, основою якого служить прогресування провідних галузей народного господарства.

Світова фінансова криза, що почалася в 2008 році, ще не завершилась. Зростання світової економіки досі утруднене через дестабілізуючі фактори і невизначеність. Уповільнення зростання світової економіки, що почалося в кінці 2011 року спричинено рецесією в євроні та спадом в економіці США.

Технологічний ривок Китаю і його валюта – предмет заздрості інших країн. ВВП Китаю складає приблизно п'яту частину світової економіки, і будь-яке уповільнення його зростання неминуче загальмує вихід із рецесії.

Велику роль в економічному підйомі Китаю грає менталітет народу – його найбільша працьовитість і терпіння, патріотизм, любов і повага до предків (ідеї конфуціанства) на довгому п'ятитисячолітньому шляху цивілізаційного розвитку Китаю.

Націленість економіки Китаю на імпорт промислових ноу-хау – запорука агресивного експорту, випереджального економічного зростання, стійкого припливу іноземної валюти, феноменальних міжнародних резервів, стабільності юаня і зростання його міжнародного статусу.

У 2007 році китайським урядом було поставлене завдання до 2020 року перетворити Китай на інноваційний локомотив світової економіки, «фабрику знань». І як тактичне завдання, уже у 2010 році Китай вийшов на перше місце у світі за кількістю отриманих патентів і відкриттів у галузі хімії, забезпечивши потужний плацдарм для створення нових матеріалів і здійснення системної експансії на світовому фармацевтичному ринку.

Дешева робоча сила стала одним з головних переваг Китаю на міжнародному ринку праці, дозволивши зробити цю країну фабрикою для

всього світу. Найбільші транснаціональні корпорації перенесли значну частину свого виробництва в КНР для підвищення ефективності і зниження витрат. Це дозволило значно підвищити якість життя величезної частини населення, і перетворити Китай в країну із середнім достатком. У 2010 році середня заробітна плата в містах країни склала 2900 дол. на рік, а в сільських регіонах – 900 дол. на рік.

Завдяки інвестиціям та розширенню кредитування Китай не зменшив темпів економічного зростання навіть в період кризи 2008-2009 років.

У 2011 році інвестиції в основний капітал стали наближатися до 50% від ВВП. Але проблема полягає в тому, що країна не може реінвестувати 50% ВВП, не стикаючись з проблемою надлишку виробничих потужностей і не виплат за кредитами. Китайські домогосподарства споживають всього 35% ВВП, що є набагато нижчим, ніж у будь-якої іншої країни. Такий рівень заощаджень надавав підтримку китайському експорту, який останні десять років в середньому зростав на 21%.

Якщо упродовж декількох десятиліть зростання китайської економіки вимірювалося двозначними числами, то в 2012 році приріст ВВП, за даними Всесвітнього банку, склав 8,2 %. Хоча ця цифра вище встановленого Пекіном цільового рівня в 7,5 %, вона на цілий відсоток нижче рівня 2011 року.

Для підтримки сталого економічного зростання влада Китаю має намір стимулювати зростання попиту на внутрішньому ринку, розвивати сільське господарство, транспортну інфраструктуру, промисловість, сервісну індустрію. КНР також продовжуватиме підвищувати якість освіти, рівня медичних послуг, вкладати кошти у житлове будівництво, науку та інновації, тощо. Так, Китай планує інвестувати в інфраструктуру понад 1 трлн юанів (157 млрд дол.), що становить 2,1% ВВП Китаю. Досвід економічного зростання Китаю є дуже важливим прикладом для України.